

На основу чл. 4. Уредбе о критеријумима за доношење акта о мрежи јавних предшколских установа и акта о мрежи јавних основних школа („Службени гласник РС” број 21/2018) сачињен је:

Елаборат

за припрему одлуке о мрежи основних школа на територији општине

Димитровград

Одлуком о мрежи јавних основних школа са седиштем на територији општине Димитровград утврђује се број и просторни распоред јавних основних школа и предшколских установа, њихова врста и структура, као и постојање издвојених одељења ван седишта школа.

Одлука је сачињена на основу важећих прописа који непосредно регулишу област образовања и васпитања као и његове поједине делове и то Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС” број 88/2017 и 27/2018–др. закони), Закон о предшколском образовању и васпитању („Службени гласник РС” број 18/2010 и 101/2017), Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС” број 55/2013, 101/2017 и 27/2018 – др. закон), Стратегија развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2020 године васпитања („Службени гласник РС” број 107/2012), Закон о националним саветима националних мањина („Службени гласник РС” број 72/2009, 20/2014 – одлука УС и 47/2018), Уредбе о критеријумима за доношење акта о мрежи јавних предшколских установа и акта о мрежи јавних основних школа („Службени гласник РС” број 21/2018).

Одлуке о мрежи јавних предшколских установа и мрежи јавних основних школа доносе се у складу са чланом 104. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС” број 88/2017 и 27/2018–др. закони), чланом 104. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС” број 88/17) став 4. у вези са обавезом претходног прибављања мишљења Националног савета (бугарске) националне мањине, чланом 2. и 3. Уредбе о критеријумима за доношење акта о мрежи јавних предшколских установа и акта о мрежи јавних основних школа („Службени гласник РС” број 21/18), чланом 32. ст. 1. тачка 6. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС”, бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон и 47/2018), чланом 41. став 1. тачка 7. Статута Општине Димитровград („Сл. лист града Ниша”, бр. 79/08, 74/09, 10/13, 72/15, 156/16 и 7/18).

Приликом израде Елабората и Одлуке о мрежи јавних основних школа коришћени су подаци и документација Основне школе "Христо Ботев" Димитровград, Предшколске установе "8. септембар" Димитровград, Матичне службе општине Димитровград и Матичне службе града Пирота, Републичког завода за статистику, Попис становништва 2011. године и подаци и документација других институција, организација и извора.

Акт о мрежи јавних основних школа и акт о мрежи јавних предшколских установа на подручју општине Димитровград доноси Скупштина Општине Димитровград и он представља план којим се утврђује број и просторни распоред јавних основних школа и предшколских установа, које обављају делатност у свом седишту, ван седишта у другом објекту, организовањем издвојеног одељења установе, у складу са законом. Овај акт уважава принципе једнаког права, доступности, ефикасности и ефективности истовремено а све у складу са географским, демографским, културним, економским, еколошким и другим карактеристикама дате локалне средине.

Општина Димитровград је пригранична општина, део Пиротског округа. Површина општине је 481 км², Општина је подељена на пет мање просторне целине: Горње Понишавље, Горњи Висок, Забрђе, Бурел и Дерекул, а становништво живи у граду и 42 месне заједнице-села.

Трагови првих насеља на територији општине Димитровград датирају још из времена енеолита, након тога из античког периода.

До 1951. године име Димитровграда је било Цариброд, датира из XVI века у разним облицима (царски бунар, зариброд и тд.).

Околина Димитровграда је брдско-планински предео издужен у правцу југозапад-североисток. Крупни облици рељефа простиру се управно на правац пружања територије. Територију чини део Горњег Понишавља, од кога се у правцу североистока наставља Забрђе, Видлич и Горњи Висок. Југозападно од долине Нишаве доминира брдско-планинско земљиште познато као Бурел, Дерекул, и

Барје, које је на истоку ограничено долином реке Лукавице, а на западу просечено клисуром Јерме. Источно и југоисточно димитровградски крај ограничен је територијом Бугарске, а на северу и северозападу су територије општина Пирот и Бабушница. У целини то је брдско-планински крај кроз који је усечен део долине Нишаве, који је узан и кратак са правцем пружања југоисток-северозапад. Сам град је у средишту ове области.

Средина је вишенационална. По попису из 2011. године општина има 10118 становника, од чега 6278 становника живи у граду, а 3840 у селима. Већинско становништво су Бугари од укупног броја становника 5413 се изјаснило као Бугари, 2819 као Срби, те је у складу са законом бугарски језик и писмо у званичној употреби у овој општини.

По претходним пописима током 1991. у Општини је живело 13.488 људи, током 2002. године 11 748, а 2011. године 10188, што представља уочљив пад броја становника.

Уочљиво је смањење и броја деце што ће се видети упоређивањем броја деце која похађају основну школу и пројекције за број деце која ће је похађати у наредном периоду.

Може се рећи да основно образовање на територији Димитровградске општине датира још од 1896. године када је основана прва основна школа, а учитељ је био Живко Ропотски.

Током времена поред школе у Димитровграду, отварање су и школе у селима општине. Миграцијом становништва из села у град, сеоске школе су затваране или припајане школи у Димитровграду, те у данашње време школа функционише као централна-матична и истурена одељења у Жељуши, Трнским Одоровцима и Драговити.

Школа је дограђивана, реновирана, прилагођавана потребама ученика у складу са законима и правилницима из области образовања. 1964. године дограђена је фискултурна сала, 1970. уведено централно грејање, 1978. нова школска кухиња, 1986. озвучење, 1987. опремљен кабинет за информатику-касније обнављан новом опремом, истурена одељења су такође опремана. Кадровска структура је такође побољшавана.

Школске 2017/2018. школа је комплетно реконструисана.

Треба напоменути да у школи ради и истурено одељење музичке школе „Драгутин Гостушки“ из Пирота.

Крајем школске 2017/2018. на иницијативу савета родитеља предузете су радње за отварање групе продуженог боравка, те је уз сагласност Министарства просвете, науке и технолошког развоја од школске 2018/2019. отворена група продуженог боравка за ученике првог и другог разреда.

2011. Скупштина општине донела је Одлуку о мрежи школа, а Министарство просвете и науке дало сагласност на ту мрежу. Мрежа је обухватала централну школу и издвојена одељења у селима Жељуша, Лукавица, Трнско Одоровци и Драговита. Тренутно издвојено одељење Лукавица нема ученика, деца из тог села похађају школу у Димитровграду или Жељуши. Истурена одељења Трнско Одоровци и Драговита удаљена су 25-30 км од Димитровграда, аутобуске линије до тих места нису свакодневне те расположиви превоз до тих места није адекватан за свакодневни одлазак у школу. Зими су комуникације са тим селима скоро у прекиду. Жељуша је нешто ближе.

Школа тренутно има 510 ученика, 235 од првог до четвртог разреда и 275 од петог до осмог разреда. Следећа табела приказује број деце у основној школи по разредима и по месту похађања школе.

Број ученика по разредима и месту у школској 2018-2019. години										
разред	I	II	III	IV		V	VI	VII	VIII	
Централна школа	39	42	59	51		62	58	68	87	275
Жељуша	12	7	12	9						
Т. Одоровци	1	1								
Драговита		1		1						

Укупно:	52	51	71	61	235	62	58	68	87	275
Свега	510									

Приметно је смањење броја ученика нижих разреда у односу на више разреде, треба напоменути да припремни предшколски програм похађа 54 детета што иде у прилог тој констатацији. С обзиром на територијални распоред истурених одељења не би могло да дође до измене односно рационализације осим за истурено одељење Лукавица, као што је и напоменуто.

Школа располаже укупним унутрашњим школским простором од 6968 м² и простором дворишта и спортским теренима од 26416 м².

У периоду од оснивања до данас Школа је непрестано радила на опремању и осавремењавању школског простора, опреме и наставних средстава., како у матичној школи тако и у издвојеним одељењима. Школа има парно грејање. У школској 2017/2018. извршена је комплетна реконструкција матичне школе.

Школа има 39 учионица, кабинета и специјализованих учионица од којих се 33 налази у матичној школи, физкултурну салу, 3 спортска терена, просторије за стручне сараднике, директора, секретара, финансијско-рачуноводствену службу, зборнице, библиотеку, магацински простор, радионице, котларницу, кухињу са трпезаријом, зубну амбуланту, санитарне просторије, ходнике. Школа је опремљена наставним средствима и компјутерском опремом.

Школа у хигијенско техничком смислу задовољава све услове за успешно одвијање наставних и ваннаставних активности и изузетно је функционална. Настава се изводи у пространим, светлим, естетски прилагођеним учионицама које су својим изгледом прилагођене потребама ученика. Настава у Школи се одвија само у првој смени. Школа има сопствену кухињу и квалификовано особље. У школској кухињи се припрема ужина за ученике. Школа има мокри чвор.

Школа испуњава све услове у погледу школског простора, опреме и наставних средстава, предвиђене Правилником о нормативима школског простора, опреме и наставних средстава у основној школи („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 4/90).

У школи је запошљено 75 радника и то: наставно особље 48 и ваннаставно особље 27 запослених. Наставници испуњавају услове из Правилника о степену и врсти образовања наставника и стручних сарадника у основној школи („Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 10/2016, 11/2016, 2/2017, 3/2017 и 13/2018).

Како општина Димитровград нема породилиште, анализа броја деце која ће тек стасати за школу рађена је на основу података матичне службе Пирот за новорођене чији су родитељи са местом боравка у Димитровграду, података о накнадно уписаној деци-матична служба Општине Димитровград. Следећа табела приказује оријентациони број деце рођене од 01.03.2012. до 17.07.2018. године, која ће стасати за школу у назначеном периоду. Такође се примећује тенденција смањења броја деце, у односу на број деце у нижим разредима, сем генерације која би кренула у школу 2022. године.

Место	01.03.2012. 01.03.2013.	01.03.2013. 01.03.2014.	01.03.2014. 01.03.2015.	01.03.2015. 01.03.2016.	01.03.2016. 01.03.2017.	01.03.2017. 01.03.2018.	01.03.2018. 17.07.2018.
Димитровград	28	33	33	32	44	25	6
Жељуша	10	4	7	5	10	8	4
Г.Дол	4		1	2			
Лукавица		1		1	2		
Белеш	2	4	7	3	8	6	3
Драговита		1					
Т.Одоровци					1	1	

К.Врана			1				
Бачево		1					
Градиње		1		2	1	2	
Петачинци						1	
Горња Невља	1		1		1		
Изатовци				1			
Моинци				1			
Д. Криводол				1			
Укупно	45	45	50	48	67	43	13
Упис у							
Припремни	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Школу	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.

Општина Димитровград је пригранична општина, предео је брдско-планински, веома разуђена, растојања од насеља до насеља су велика, а линијама превоза нередовне, а у зимским месецима долази и до потпуног прекида саобраћаја, општина је сиромашна, неразвијена, на територији општине живи претежно становништво бугарске националности. Иако је дошло до смањења броја деце у односу на претходни период, због принципа једнаког права, доступности, ефикасности и ефективности за сву децу, а у складу са географским, демографским, културним, економским, еколошком и другим карактеристикама дате локалне средине потребно је донети акт о мрежи јавних основних школа као у предлогу.